GENERALITAT VALENCIANA iseacv Institut superior d'ensenyances artístiques Comunitat Valenciana

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV

GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV

Curs / *Curso*

2026-2027

1	**Dades d'identificació de l'assignatura** *Datos de identificación de la asignatura*				
Nom de l'assignatura *Nombre de la asignatura*	**INSTRUMENTO AFÍN (Clarinete)**				
Crèdits ECTS *Créditos ECTS*	**4**	Curs *Curso*	1º	Semestre *Semestre*	ANUAL
Tipus de formació *Tipo de formación* bàsica, específica, optativa *básica, específica, optativa*	Específica	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura *Idioma/s en que se imparte la asignatura*			Castellano - Valenciano
Matèria *Materia*	Formació Instrumental complementaria Formación instrumental complementaria				
Títol Superior *Título Superior*	Graduat-Graduada en Música-Graduado/a en Música				
Especialitat *Especialidad*	Interpretació-Interpretación				
Centre *Centro*	Conservatorio Superior de Música "Óscar Esplá" de Alicante				
Departament *Departamento*	Vent-Fusta/Viento-Madera				
Professorat *Profesorado*	Joan A. Esteve Sayas				
e-mail *e-mail*	ja.estevesayas@iseacv.gva.es				

1.1 **Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació**
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

El Graduado o Graduada en Interpretación deberá ser un profesional cualificado con un dominio completo de las técnicas de interpretación del instrumento y su repertorio, y en su caso, de instrumentos complementarios.

Deberá estar preparado para ejercer una labor interpretativa de alto nivel de acuerdo con las características de su modalidad y especialización, tanto en el papel de solista como formando parte de un conjunto, así como, en su caso, en su condición de intérprete acompañante de música y de danza.

Deberá conocer las características técnicas y acústicas de su instrumento, profundizando en su desarrollo histórico.

Deberá tener formación para el ejercicio del análisis y del pensamiento musical, y disponer de una sólida formación metodológica y humanística que le ayude en la tarea de investigación afín al ejercicio de su profesión.

El Graduat o Graduada en Interpretació ha de ser un professional qualificat amb un domini complet de les tècniques d'interpretació de l'instrument i el seu repertori, i si és el cas, d'instruments complementaris.

Ha d'estar preparat per a exercir una tasca interpretativa d'alt nivell d'acord amb les característiques de la seva modalitat i especialització, tant en el paper de solista com formant part d'un conjunt, així com, si és el cas, en la seva condició d'intèrpret acompanyant de música i de dansa.

Haurà de conèixer les característiques tècniques i acústiques del seu instrument, aprofundint en el seu desenvolupament històric.

Haurà de tenir formació per a l'exercici de l'anàlisi i del pensament musical, i disposar d'una sòlida formació metodològica i humanística que l'ajude en la tasca de investigació amb la finalitat d'exercir la seva professió.

1.2 Coneixements previs
Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Título Profesional de Clarinete, o en su caso objetivos y contenidos de las Enseñanzas Profesionales de Música, regulados por el Real Decreto 1577/2006.

Los requisitos mínimos para cursar la asignatura de Instrumento Afín y por extensión el Grado en Música en la especialidad de Interpretación quedan reflejados en la Prueba de Acceso a dicho Grado. En esta prueba el alumno/a demuestra los conocimientos que tiene de análisis, lectura a primera vista e interpretación.

Durante el Primer Curso del Grado se cursarán, paralelamente a la asignatura de Instrumento Afín, las siguientes asignaturas:

- Análisis I (4 ECTS)
- Práctica Armónico-Contrapuntística I (4 ECTS)
- Educación Auditiva I (2 ECTS)
- Historia de la Música I (4 ECTS)
- Estética (4 ECTS)
- Instrumento Principal I: Clarinete (20 ECTS)
- Técnica Corporal y Movimiento (2 ECTS)
- Mantenimiento y Mecánica (2 ECTS)
- Música de Cámara/Conjunto I (4 ECTS)
- Orquesta/Banda I (4 ECTS)
- Repertorio con Piano I (2 ECTS)
- Idioma Aplicado I (4 ECTS)

Títol Professional de Clarinet, o, si s'escau objectius i continguts dels Ensenyaments Professionals de Música, regulats pel Reial Decret 1577/2006.

Els requisits mínims per a cursar l'assignatura d'Instrument Afí i per extensió el Grau en Música en l'especialitat d'Interpretació queden reflectits en la Prova d'Accés a dit Grau. En aquesta prova l'alumne / a demostra els coneixements que té d'anàlisi, lectura a primera vista i interpretació.

Durant el Primer Curs de Grau es cursaran, paral·lelament a l'assignatura de Instrument Afí, les següents assignatures:

- Anàlisi I (4 ECTS)
- Pràctica Harmònic-Contrapuntística I (4 ECTS)
- Educació Auditiva I (2 ECTS)
- Història de la Música I (4 ECTS)
- Estètica (4 ECTS)
- Instrument Principal I: Clarinet (20 ECTS)
- Tècnica Corporal i Moviment (2 ECTS)
- Manteniment i Mecànica (2 ECTS)
- Música de Cambra / Conjunt I (4 ECTS)
- Orquestra / Banda I (4 ECTS)
- Repertori amb Piano I (2 ECTS)
- Idioma Aplicat I (4 ECTS)

2 Competències de l'assignatura
Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

COMPETENCIAS TRANSVERSALES:
- CT 1 Organizar y planificar el trabajo de forma eficiente y motivadora.
- CT 2 Recoger información significativa, analizarla, sintetizarla y gestionarla adecuadamente.
- CT 3 Solucionar problemas y tomar decisiones que respondan a los objetivos del trabajo que se realiza.
- CT 6 Realizar autocrítica hacia el propio desempeño profesional e interpersonal.
- CT 7 Utilizar las habilidades comunicativas y la crítica constructiva en el trabajo en equipo.
- CT 8 Desarrollar razonada y críticamente ideas y argumentos.
- CT 13 Buscar la excelencia y la calidad en su actividad profesional.
- CT 15 Trabajar de forma autónoma y valorar la importancia de la iniciativa y el espíritu emprendedor en el ejercicio profesional.

COMPETENCIAS GENERALES:
- CG 2 Mostrar aptitudes adecuadas para la lectura, improvisación, creación y recreación musical.
- CG 3 Producir e interpretar correctamente la notación gráfica de textos musicales.
- CG 6 Dominar uno o más instrumentos musicales en un nivel adecuado a su campo principal de actividad.
- CG 7 Demostrar capacidad para interactuar musicalmente en diferentes tipos de proyectos musicales participativos.
- CG 8 Aplicar los métodos de trabajo más apropiados para superar los retos que se le presenten en el terreno del estudio personal y en la práctica musical colectiva.
- CG 11 Estar familiarizado con un repertorio amplio y actualizado, centrado en su especialidad, pero abierto a otras tradiciones. Reconocer los rasgos estilísticos que caracterizan a dicho repertorio y poder describirlos de forma clara y completa.
- CG 13 Conocer los fundamentos y la estructura del lenguaje musical y saber aplicarlos en la práctica interpretativa, creativa, de investigación o pedagógica.
- CG 17 Estar familiarizado con los diferentes estilos y prácticas musicales que le permitan entender, en un contexto cultural más amplio, su propio campo de actividad y enriquecerlo.
- CG 18 Comunicar de forma escrita y verbal el contenido y los objetivos de su actividad profesional a personas especializadas, con uso adecuado del vocabulario técnico y general.
- CG 22 Disponer de recursos musicales amplios y diversos para poder crear o adaptar piezas musicales, así como improvisar en distintos contextos a partir del conocimiento de estilos, formatos, técnicas, tendencias y lenguajes diversos.
- CG 23 Valorar la creación musical como la acción de dar forma sonora a un pensamiento estructural rico y complejo.
- CG 24 Desarrollar capacidades para la autoformación a lo largo de su vida profesional.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:
- CE 1 Interpretar el repertorio significativo de su especialidad tratando de manera adecuada los aspectos que lo identifican en su diversidad estilística.
- CE 2 Construir una idea interpretativa coherente y propia.
- CE 3Demostrar capacidad para interactuar musicalmente en todo tipo de proyectos musicales participativos, desde el dúo hasta los grandes conjuntos.
- CE 5 Comunicar, como intérprete, las estructuras, ideas y materiales musicales con rigor.

- CE 6 Argumentar y expresar verbalmente sus puntos de vista sobre la interpretación, así como responder al reto que supone facilitar la comprensión de la obra musical.
- CE 7 Desarrollar aptitudes para la lectura e improvisación sobre material musical.
- CE 8 Asumir adecuadamente las diferentes funciones subordinadas, participativas ode liderazgo.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS:
- CT 1 Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivadora.
- CT 2 Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
- CT 3 Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
- CT 6 Fer autocrítica cap al propi acompliment professional i interpersonal.
- CT 7 Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball d´equip.
- CT 8 Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments.
- CT 13 Cercar l'excel·lència i la qualitat en la seva activitat professional.
- CT 15 Treballar de forma autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional.

COMPETÈNCIES GENERALS:
- CG 2 Mostrar aptituds adequades per a la lectura, improvisació, creació i recreació musical.
- CG 3 Produir i interpretar correctament la notació gràfica de textos musicals.
- CG 6 Dominar un o més instruments musicals en un nivell adequat al seu camp principal d'activitat.
- CG 7 Demostrar capacitat per interactuar musicalment en diferents tipus de projectes musicals participatius.
- CG 8 Aplicar els mètodes de treball més apropiats per superar els reptes que se li presenten en el terreny de l'estudi personal i en la pràctica musical col·lectiva.
- CG 11 Estar familiaritzat amb un repertori ampli i actualitzat, centrat en la seva especialitat, però obert a altres tradicions. Reconèixer els trets estilístics que caracteritzen a aquest repertori i poder descriure'ls de forma clara i completa.
- CG 13 Conéixer els fonaments i l'estructura del llenguatge musical i saber aplicar-los en la pràctica interpretativa, creativa, d'investigació o pedagògica.
- CG 17 Estar familiaritzat amb els diferents estils i pràctiques musicals que li permetin entendre, en un context cultural més ampli, el seu propi camp d'activitat i enriquir-lo.
- CG 18 Comunicar de forma escrita i verbal el contingut i els objectius de la seva activitat professional a persones especialitzades, amb ús adequat del vocabulari tècnic i general.
- CG 22 Disposar de recursos musicals amplis i diversos per poder crear o adaptar peces musicals així com improvisar en diferents contextos a partir del coneixement d'estils, formats, tècniques, tendències i llenguatges diversos.
- CG 23 Valorar la creació musical com l'acció de donar forma sonora a un pensament estructural ric i complex.
- CG 24 Desenvolupar capacitats per a l'autoformació al llarg de la seva vida professional.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:
- CE1 Interpretar el repertori significatiu de la seva especialitat tractant de manera

adequada els aspectes que l'identifiquen en la seva diversitat estilística.
- CE 2 Construir una idea interpretativa coherent i pròpia.
- CE 3 Demostrar capacitat per interactuar musicalment en tot tipus de projectes musicals participatius, des del duo fins als grans conjunts.
- CE 5 Comunicar, com a intèrpret, les estructures, idees i materials musicals amb rigor.
- CE 6 Argumentar i expressar verbalment els seus punts de vista sobre la interpretació, així com respondre al repte que suposa facilitar la comprensió de l'obra musical.
- CE 7 Desenvolupar aptituds per a la lectura i improvisació sobre material musical.
- CE 8 Assumir adequadament les diferents funcions subordinades, participatives o de lideratge.

3 Resultats d'aprenentatge
Resultados de aprendizaje

RESULTATS D'APRENENTATGE *RESULTADOS DE APRENDIZAJE*	COMPETÈNCIES RELACIONADES *COMPETENCIAS RELACIONADAS*
1. Consolidación de los distintos aspectos de la técnica instrumental (posición corporal, respiración, relajación, sonoridad, calidad del sonido, afinación, emisión, articulación y mecanismo).	CT13 CG3, CG6 CE4
2. Afianzamiento de las distintas técnicas y hábitos de estudio, relajación y concentración.	CT1, CT2, CT3, CT6, CT8, CT14, CT15, CT16 CG8, CG24, CG25
3. Demostrar el conocimiento de los distintos criterios interpretativos aplicables al repertorio, de acuerdo con su evolución estilística, y con la evolución constructiva del Clarinete, así como de las nuevas grafías que aparecen en el repertorio de los siglos XX y XXI.	CG3, CG9, CG11, CG17, CG23 CE1, CE2, CE4, CE5, CE6
4. Adquisición de habilidad en la práctica de la lectura a primera vista, el transporte y la improvisación.	CG2, CG3, CG6, CG11, CG23 CE7
5. Poseer las competencias de memorización y de actuación tanto en un escenario público como frente a un tribunal, de modo que permita afrontar los retos de la vida profesional.	CT13 CG11, CG18 CE2, CE5, CE6
6. Ser capaz de demostrar personal, técnica, musical y artísticamente, el nivel demandado en el contexto musical profesional actual, interpretando las obras del repertorio clarinetístico propuestas en la Bibliografía de la presente Guía Docente.	CT9, CT11, CT12, CT13, CT17 CG11, CG17, CG18 CE1, CE5
1. Consolidació dels diferents aspectes de la tècnica instrumental (posició corporal, respiració, relaxació, sonoritat, qualitat de so, afinació, emissió, articulació i mecanisme).	CT13 CG3, CG6 CE4
2. Consolidació de les diferents tècniques i hàbits d'estudi, relaxació i concentració.	CT1, CT2, CT3, CT6, CT8, CT14,

	CT15, CT16 CG8, CG24, CG25
3. Demostrar el coneixement dels diferents criteris interpretatius aplicables el repertori, d'acord amb la seva evolució estilística, i amb l'evolució constructiva del Clarinet, així com de les noves grafies que apareixen en el repertori dels segles XX i XXI.	CG3, CG9, CG11, CG17, CG23 CE1, CE2, CE4, CE5, CE6
4. Adquisició d'habilitat en la pràctica de la lectura a primera vista, el transport i la improvisació.	CG2, CG3, CG6, CG11, CG23 CE7
5. Posseir les competències de memorització i d'actuació tant en un escenari públic com davant d'un tribunal, de manera que permeti afrontar els reptes de la vida professional.	CT13 CG11, CG18 CE2, CE5, CE6
6. Ser capaç de demostrar criteri personal, tècnica, nivell musical i artístic. El nivell demandat en el context musical professional actual, interpretant les obres del repertori clarinetístic proposades a la Bibliografia de la present Guia Docent.	CT9, CT11, CT12, CT13, CT17 CG11, CG17, CG18 CE1, CE5

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge
Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje

Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... *Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,…*	Planificació temporal *Planificación temporal*

C 1 SONORIDAD Y CALIDAD DEL SONIDO: C 1.1 - Trabajo de la respiración: realización de ejercicios de respiración para desarrollar la capacidad de aire, respiración rápida, etc. C 1.2 – Embocadura. Constatar cómo afecta a la sonoridad la modificación de la embocadura. Trabajo de la embocadura polivalente para adaptarse a diferentes materiales o situaciones (acústica, dureza de las cañas, afinación, humedad, etc.) C 1.3 - Columna de aire: ejercicios para contribuir a mejorar la presión del aire y mantener estable la columna de aire. C 1.4 - Emisión: práctica de las diferentes formas de producir el sonido. C 1.5 - Modificación de la garganta: ejercicios de vocalización. C 1.6 - Realización de ejercicios concretos para la mejora del enfoque, proyección del sonido, así como de los colores y timbres. C 1.7 - Conocimiento de aspectos que influyen en la sonoridad y la calidad del sonido: materiales de construcción, diseño acústico del instrumento, acústica de la sala, etc. C 1.8 - Práctica de efectos sonoros: *vibrato*, *frullato*, *glissando*, cuartos de tono, multifónicos, etc. C 2 LA AFINACIÓN C 2.1 - Conocimientos básicos sobre afinación justa y temperada. C 2.2 - Estudio y puesta en práctica de los distintos recursos conocidos para modificar la afinación: embocadura, digitaciones y modificación de la longitud del tubo. C 3 EMISÓN Y ARTICULACIÓN C 3.1 - Emisión con y sin lengua: trabajo de ejercicios para mejorar la calidad y precisión de la emisión en todo el registro y rango de dinámicas. C 3.2 - Estudio de los distintos tipos de picado. C 3.3 - Mejora de la velocidad y precisión del picado mediante la práctica de escalas diatónicas, intervalos, arpegios mayores y menores, séptimas de dominante y disminuida, etc., en todas las tonalidades mayores y menores, en todo el registro del Clarinete, y en todas las articulaciones posibles. C 4 MECANISMO C 4.1 - Práctica de ejercicios o estudios de mecanismo	C1-C4 Los contenidos del C1 al C4 contemplan aspectos de carácter recurrente, por lo que se trabajarán durante todo el curso. Dada la reducida carga lectiva presencial de la asignatura, estos contenidos se desarrollarán en sesiones de trabajo autónomo, a ser posible diariamente, supervisándose en clase la progresión adquirida o la solución de problemas surgidos. Los puntos C 1.8, C 2.1 y C 2.2 se trabajarán con el momento de estudiar el repertorio.

dirigidos a adquirir un mayor control, velocidad y agilidad de ambas manos para la resolución de las dificultades que puedan presentar pasajes concretos del repertorio. C 5 ESTILO E INTERPRETACIÓN C 5.1 - Trabajo de al menos 3 obras del repertorio, y de pasajes orquestales, de Clarinete Bajo en Si bemol y/o Requinto en Mi bemol, así como de Clarinete Alto o Corno di Bassetto si se tuviera acceso a estos instrumentos de la familia. C 5.2 - Interiorización del ritmo. C 5.3 - Melodía, armonía, fraseo, expresión y ornamentación.	C5 Se trabajará mínimo una obra por semestre. Los pasajes orquestales se trabajarán a lo largo del curso, repartiendo la carga de trabajo entre los dos semestres por igual.
C1 SONORITAT I QUALITAT DEL SO: C 1.1 - Treball de la respiració: realització d'exercicis de respiració per desenvolupar la capacitat d'aire, respiració ràpida, etc. C 1.2 - Embocadura. Constatar com afecta a la sonoritat la modificació de l'embocadura. Treball de l'embocadura polivalent per adaptar-se a diferents materials o situacions (acústica, duresa de les canyes, afinació, humitat, etc.) C 1.3 - Columna d'aire: exercicis per contribuir a millorar la pressió de l'aire i mantenir estable la columna d'aire. C 1.4 - Emissió: pràctica de les diferents formes de produir el so. C 1.5 - Modificació de la gola: exercicis de vocalització. C 1.6 - Realització d'exercicis concrets per a la millora de l'enfocament, projecció del so, així com dels colors i timbres. C 1.7 - Coneixement d'aspectes que influeixen en la sonoritat i la qualitat del so: materials de construcció, disseny acústic de l'instrument, acústica de la sala, etc. C 1.8 - Pràctica d'efectes sonors: vibrato, Frullato, glissando, quarts de to, multifònics, etc. C2 LA AFINACIÓ C 2.1 - Coneixements bàsics sobre afinació justa i temperada. C 2.2 - Estudi i posada en pràctica dels diferents recursos coneguts per modificar l'afinació: embocadura, digitacions i modificació de la llargaria del tub. C 3 EMISSIÓ I ARTICULACIÓ C 3.1 - Emissió amb i sense llengua: treball d'exercicis per millorar la qualitat i precisió de l'emissió en tot el registre i dinàmiques. C 3.2 - Estudi dels diferents tipus de picat. C 3.3 - Millora de la velocitat i precisió d'el picat mitjançant la pràctica d'escales diatòniques, intervals, arpegis majors i menors, setenes de dominant i disminuïda, etc., en totes les tonalitats majors i menors, en tot el registre del Clarinet, i en totes les articulacions possibles.	C1-C4 Els continguts de C1 a C4 contemplen aspectes de caràcter recurrent, per la qual cosa es treballaran durant tot el curs. Donada la reduïda càrrega lectiva presencial de l'assignatura, aquests continguts es desenvoluparan en sessions de treball autònom, si pot ser diàriament, supervisan-se a classe la progressió adquirida o la solució de problemes sorgits. Els punts C 1.8, C 2.1 i C 2.2 es treballaran al moment d'estudiar el repertori.

C4 MECANISME C 4.1 - Pràctica d'exercicis o estudis de mecanisme dirigits a adquirir un major control, velocitat i agilitat de les dues mans per a la resolució de les dificultats que puguin presentar passatges concrets del repertori. C5 ESTIL I INTERPRETACIÓ C 5.1 - Treball minim de 3 obres del repertori, i de passatges orquestrals, de Clarinet Baix en Si bemoll i / o Requint en Mi bemoll, així com de Clarinet Alt o Corno di Bassetto si es tingués accés a aquests instruments de la família. C 5.2 - Interiorització del ritme. C 5.3 - Melodia, harmonia, fraseig, expressió i ornamentació.	C5 Es treballarà com a mínim una obra per semestre. Els passatges orquestrals es treballaran al llarg del curs, repartint la càrrega de treball entre els dos semestres per igual.

5 Activitats formatives
Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials
Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Classe presencial *Clase presencial*	Exposició de continguts per part del profesor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. *Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.*		19 h
Classes pràctiques *Clases prácticas*	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. *Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/ representaciones/audiciones…, búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.* *Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.*		
Exposició treball en grup *Exposición trabajo en grupo*	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. *Aplicación de conocimientos interdisciplinares.*		
Tutoria *Tutoría*	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, talleres, lectures, realització de treballs, projectes, etc. *Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.*		18 h
Avaluació *Evaluación*	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. *Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.*		3 h
		SUBTOTAL	40 h

5.2 Activitats de treball autònom
Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Treball autònom *Trabajo autónomo*	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. *Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,… para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.*		52 h

Estudi pràctic *Estudio práctico*	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. *Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias, … para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.*		5 h
Activitats complementàries *Actividades complementarias*	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congresos, conferències,... *Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias,…*		3 h
		SUBTOTAL	60 h

TOTAL	100 h

6 Sistema d'avaluació i qualificació
Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació
Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,…), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, cuaderns d'observació, portafolio,…
Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,…), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,…

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ *INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN*	Resultats d'Aprenentatge avaluats Resultados de Aprendizaje evaluados	Percentatge atorgat (%) *Porcentaje otorgado (%)*
Asistencia y trabajo-actitud en clase *Assistència i treball-actitud a classe*	1,2,3,4	20 %
Trabajo autónomo *Treball autònom*	1,2,4	30 %
Cumplimiento de la programación *Compliment de la programació*	1,2,3,4,6	30 %
Audiciones de aula *Audicions d'aula*	1,2,3,6	5 %
Audición semestral *Audició semestral*	1,2,3,5,6	15 %

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega
Criterios de evaluación y fechas de entrega

La evaluación será continua (evaluándose la asistencia y el trabajo-actitud en clase, el trabajo autónomo y el cumplimiento de la programación), al tratarse de una asignatura donde la mayor parte de los contenidos trabajados tienen carácter recurrente.

Las audiciones de aula y las finales de cada semestre tendrán siempre un carácter sumativo, es decir, no restarán puntuación.

El grado de consecución de los resultados de aprendizaje que se persiguen determinará la nota numérica obtenida tanto en la evaluación continua, como en las audiciones de aula y finales de cada semestre. La nota final será la suma de la nota de la evaluación continua, más la media aritmética de las notas obtenidas en las audiciones de aula y en las dos audiciones finales semestrales, respectivamente, siguiéndose la ponderación reflejada en el Punto 6.1. Las audiciones finales tanto del primer semestre como del segundo se realizarán respetando las fechas publicadas en el calendario escolar.

La no asistencia a las clases o incluso la excesiva falta de asistencia a las mismas, impidiendo su desarrollo normal, así como la no presentación a una de las audiciones finales semestrales sin justificar por una causa mayor, conllevará la pérdida del derecho a evaluación continua y la no superación de la asignatura.

Se consideran faltas justificadas las originadas por motivos médicos, exámenes oficiales o asistencia a pruebas de orquesta, siempre que se pruebe con justificante de asistencia (en caso médico) o con un documento oficial. En estos casos, el alumnado tendrá que entregar al profesorado este documento en un término máximo de 15 días. El profesorado, a su criterio, podrá considerar otros motivos de fuerza mayor como justificables.

La mención de «matrícula de honor» podrá ser otorgada a quienes hayan obtenido una calificación igual o superior a 9,0. El número no podrá superar el cinco por ciento de las personas matriculadas en una asignatura en el correspondiente curso académico, a menos que el número de estudiantes sea inferior a 20, y en ese caso solo se podrá conceder una «matrícula de honor».

L'avaluació serà contínua (avaluant l'assistència i el treball-actitud a classe, el treball autònom i el compliment de la programació), a l'tractar-se d'una assignatura on la major part dels continguts treballats tenen caràcter recurrent.

Les audicions d'aula i les finals de cada semestre tindran sempre un caràcter sumatiu, és a dir, no restaran puntuació.

El grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge que es persegueixen determinarà la nota numèrica obtinguda tant en l'avaluació contínua, com en les audicions d'aula i finals de cada semestre.

La nota final serà la suma de la nota de l'avaluació contínua, més la mitjana aritmètica de les notes obtingudes en les audicions d'aula i en les dues audicions finals semestrals, respectivament, seguint-se la ponderació reflectida en el Punt 6.1.

Tant l'audició final del primer semestre com la del segon semestre és realitzaran segons les dates recollides al calendari escolar.

La no assistència a les classes o fins i tot l'excessiva falta d'assistència a les mateixes, impedint el seu desenvolupament normal, així com la no presentació a una de les audicions finals semestrals sense justificar per una causa major, comportarà la pèrdua del dret a avaluació contínua i la no superació de l'assignatura.

Es consideren justificades les faltes originades per motius mèdics, exàmens oficials o assistència a proves d'orquestra, sempre que es demostri amb un justificant d'assistència (en cas mèdic) o amb un document oficial. En aquests casos, l'alumnat haurà d'entregar al professorat aquest document en un termini màxim de 15 dies. El professorat, al seu criteri, podrà considerar altres motius de força major com a justificables.

La menció de «matrícula d'honor» podrà ser atorgada a qui hagi obtingut una qualificació igual o superior a 9,0. El nombre no podrà superar el cinc per cent de les persones matriculades en una assignatura en el corresponent curs acadèmic, llevat que el nombre d'estudiants sigui inferior a 20, i en aquest cas només es podrà concedir una «matrícula d'honor».

6.3 Sistemes de recuperació
Sistemas de recuperación

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)
Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

La recuperación de la asignatura se realizará mediante una única audición de 15 minutos ante un tribunal donde el/la alumno/a tendrá que demostrar haber alcanzado los resultados de aprendizaje esperados.

El/la alumno/a deberá llevar dos obras preparadas, tocando dos movimientos: uno a libre elección y otro a elección del tribunal. Además, llevará preparados al menos seis pasajes orquestales de obras de distintos periodos, interpretando un pasaje a elección del tribunal y otro de libre elección.

En el caso concreto de que el motivo del suspenso sea el no seguimiento del desarrollo normal de las clases, el/la alumno/a llevará pianista acompañante a la audición.

Esta audición se realizará en periodo marcado en el calendario escolar.

La recuperació de l'assignatura es realitzarà mitjançant una única audició de 15 minuts davant un tribunal on el / la alumne / a haurà de demostrar haver assolit els resultats d'aprenentatge esperats.

El / la alumne / a haurà de portar dues obres preparades, tocant dos moviments: un a lliure elecció i un altre a elecció de tribunal. A més, portarà preparats a l'almenys sis passatges orquestrals d'obres de diferents períodes, interpretant un passatge a elecció de tribunal i un altre de lliure elecció.

En el cas concret de que el motiu de l'suspens sigui el no seguiment del desenvolupament normal de les classes, el / la alumne / a portarà el seu propi pianista acompanyant a l'audició.

Aquesta audició es realitzarà segons el calendari escolar.

7. Bibliografia
Bibliografía

A continuación, se detalla una lista orientativa de libros de ejercicios/estudios, obras y pasajes orquestales a elegir, que se pueden trabajar a lo largo del curso, tanto para Clarinete Bajo como para Requinto, o Clarinete Alto o Corno di Bassetto si se dispone de estos instrumentos.

Además de las obras propias para estos instrumentos, el profesor propondrá el estudio de aquellos pasajes orquestales que con mayor frecuencia son solicitados en las pruebas de acceso a orquestas profesionales, o que son comúnmente más interpretados en la programación habitual de las orquestas.

REQUINTO EN MI BEMOL

Obras

- Little Suite of Four Dances (William Bolcom)
- Two Estate Gardens (Jaren Hinckley)
- Concierto Nº 1 en La Mayor (J. M. Molter)
- Concierto Nº 2 en Re Mayor (J. M. Molter)
- Registro de Pajarillo (Jorge Montilla)

Repertorio orquestal

- Orchester Probespiel (Hepp/Rode)
- Orchestral Studies for the Eb Clarinet (P. Hadcock)
- Orchestral Excerpts from the Symphonic Repertoire Vol. I-VIII (International Music Company)

CLARINETE BAJO

Ejercicios y Estudios

- Bass Clarinet Scale Book (M. Arnold)
- Estudios para clarinete bajo Vol. I (P. Rubio)
- 18 Selected Studies for Alto and Bass Clarinet (William E. Rhoads)
- 21 Foundation Studies for Alto and Bass Clarinet (William E. Rhoads)
- 35 Technical Studies for Alto or Bass Clarinet (William E. Rhoads)
- 6 Sonatas para dos Clarinetes Bajos (J. B. de Boismortier - Arr. P. Rubio)

Obras

- Romanza 1917 (B. Pérez Casas)
- Suite Op. 37a (A. Busch)

Repertorio orquestal

- Orchester Probespiel (Hepp/Rode)
- Orchestral Excerpts from the Symphonic Repertoire Vol. I-VIII (International Music Company).

A continuació es detalla una llista orientativa de llibres d'exercicis / estudis, obres i passatges orquestrals a triar, que es poden treballar al llarg del curs, tant per Clarinet Baix com per Requint, o Clarinet Alt o Corno di Bassetto si es disposa d'aquests instruments.

A més de les obres pròpies per a aquests instruments, el professor proposarà l'estudi d'aquells passatges orquestrals que amb més freqüència són sol·licitats a les proves a orquestres professionals, o que són comunament més interpretats en la programació habitual de les orquestres.

CLARINET EN MI BEMOLL
obres
- Little Suite of Four Dances (William Bolcom)
- Two Estate Gardens (Jaren Hinckley)
- Concert Nº 1 en La Major (J. M. Molter)
- Concert Nº 2 en Re Major (J. M. Molter)
- Registre d'Pajarillo (Jorge Montilla)

repertori orquestral
- Orchester Probespiel (Hepp / Rode)
- Orchestral Studies for the Eb Clarinet (P. Hadcock)
- Orchestral Excerpts from the Symphonic Repertoire Vol. I-VIII (International Music Company)

CLARINET BAIX
Exercicis i Estudis
- Bass Clarinet Scale Book (M. Arnold)
- Estudis per a clarinet baix Vol. I (P. Rubio)
- 18 Selected Studies for Alt and Bass Clarinet (William E. Rhoads)
- 21 Foundation Studies for Alt and Bass Clarinet (William E. Rhoads)
- 35 Technical Studies for Alt or Bass Clarinet (William E. Rhoads)
- 6 Sonates per a dos Clarinets Baixos (J. B. de Boismortier - Arr. P. Rubio)

obres
- Romança 1917 (B. Pérez Casas)
- Suite Op. 37a (A. Busch)

repertori orquestral
- Orchester Probespiel (Hepp / Rode)
- Orchestral Excerpts from the Symphonic Repertoire Vol. I-VIII (International Music Company).